

DOBROGEA JUNĂ

DOBROGEA DOBROCENILOR
Director Proprietar: C. N. SARRY

APARE ZILNIC

Redacția și Administrația: CONSTANȚA, Str. Școlii Vănav, 27.
Abonamentul cu supliment cultural: ca an 600 lei, 6 luni 350 lei.
Pentru Anunțuri și Informații: Încălzire — Rașcu și Încălzire Zăpă țării.

AUTORIZAȚIUNI ȘI TAXE SANITARE

de SANDY CORBULY

Președintele Statului Negustoresc Tulcea

Tot felul de legi, care mai de care mai draconice, se fabrică în parlament și toate spăsu pe cel mai încercat și generos contribuabil, comercialul, industriașul sau meseriașul.

Toate legile se fac într'un limbaj și o încercătură de situații, ca aplicarea lor să nu fie posibilă fără intermediul justiției, pentru profitul acelor care le-au votat.

Asfel se întâmplă și cu legea sanitară promulgată la 14 Aprilie 1930 și modificată la 13 Aprilie 1933.

În colaborare cu Camera de Comerț Tulcea am înaintat un memoriu amănunțit arătând lacunele legii și aplicarea ei greșită și cu cea credință — pentru că în multe ocazii acea care aplică o lege contribuabilului comercial, caută în primul rând să-și facă lui unchi.

După prevederile legii nu toate întreprinderile comerciale și industriale sunt supuse controlului sanitar și au nevoie de autorizații, cum rezultă din art. 528 aliniatul 2, care spune la taxa de 100—10000 lei pentru acordarea de autorizații de funcționare dintr-un stabiliment comercial și industriale numai pe cele „supuse controlului sanitar”.

Faptul că legiuitorul a făcut o specifică categoric menționează: „supuse controlului sanitar” constă o edificare completă asupra dispozițiilor acestui text din lege: că nu toate stabilimentele comerciale și industriale sunt supuse acestor taxe sanitare.

Nici un articol din lege nu spune că librării, manufacturile, băncile și în genere toate magazinele de desfacere — afară de articole alimentare — sunt supuse controlului sanitar și art. 337 adaugă: nici un local public, indiferent de destinație sau de are, nu se va putea deschide fără autorizarea consiliului de igienă. Acest articol face parte din capitolul IV, sub titlul „Salubritatea publică” și subtitlul cu litera d. „Controlul Sanitar al localităților de consumație”.

Dacă legiuitorul a înțeles la toate localitățile publice, însă numai cele de consumație adică cârciumi, bodegi, restaurante, cafeterii, coafării, etc. însă nu magazinele de desfacere de mărfuri.

Prin dispozițiile interpretative date de Minister ca ordinul Nr. 3392 din 1933 s'a precizat: „Întreprinderile comerciale și industriale precum și diferite meserii pentru care există vechi autorizații de funcționare, eliberate de către autoritățile administrative (comunale și județene) anterior datei promulgării actualii legi sanitare și în baza legilor și regulamentelor în vigoare, la data autorizării lor, care funcționează fără întrerupere în localități unde au fost autorizate, și având drepturi câștigate, nu sunt obligate a-și procura noi autorizații sanitare și implicit sunt dispensate și de plata taxelor pentru fondul sanitar și de ocrotire”.

Contenciosul Ministerului Muncii a referit în 1932 că:

„Stabilimentele găsite în funcțiune la data promulgării legii sanitare nu sunt obligate a cere autorizații de funcționare, ele însă trebuie să fie de acord cu cerințele legii sanitare și ale regule-

mentelor speciale; iar autorizațiile sanitare nu ca atare dreptul a le impune acestora și tot odidă a les măsuri când nu îndeplinesc condițiile regulamentare.”

Deasemenea în conformitate cu referatul Contenciosului, dispozițiile art. 104 și 347 nu se aplică comercianților care au deschis localurile în momentul născutului legii sanitare de la 14 Iulie 1930 și care se găsesc și actualmente în aceeași localitate.

Când însă este vorba de întreprinderi ce n'au avut nici de a vizual favorabil al Consiliului de Igienă, contenciosul socotește că simpla înscriere a firmei înainte de 1930 le dă dreptul câștigat, neputând li supune la taxa fondului sanitar (avocat referent: C. Arghiescu).

Prin legea sanitară din 20 Decembrie 1910 nu exista nici o prevedere pentru autorizații sanitare la stabilimentele comerciale, unica formalitate fiind înscrierea firmei prin articolul 39 din regulament, ce specifică ca cei cari vor să deschidă un stabiliment industrial în localitate vor plăti taxa de funcționare pe primul comun, iar în comunele rurale se va înființa sub prefectul și acesta va înființa Prefectura.

Iodată ce primăria a fost înființată, industriașul respectiv este în drept a deschide stabilimentul fără autorizație specială.

Tot deasemenea prevedea legea din 1875—20 Septembrie 1894 și 5 Iunie 1898.

Rezultă deci că nici un text de lege sau regulament nu exista înainte de 14 Iulie 1930, prin care să se ceară o autorizație sanitară, ci totul se reduce la o permisiune de natură administrativă.

Pentru comercianți nici vorba nu a fost de vre-o autorizație sanitară, iar pentru industriași a fost așa cum arătam mai sus; prin urmare astfel întreprinderilor vechi, dinaintea legii din 14 Iulie 1930, nu li se pot cere noi autorizații, drept având că funcționează sub imperiul legii de atunci.

Legea nu poate avea nici putere retroactivă căci în materie de raporturi de drepturi private prin art. 1 din c. c. se prevede că „Legea dispune numai pentru viitor, ea n'are putere retroactivă”.

Taxele pentru autorizații
Prin art. 528 al. c. s'a fixat o taxă de la 100 lei la 10000 lei, înăd la aprecierea medicului primar al județului, care va avea în vedere felul și natura întreprinderii situației și mărimea lor, starea financiară a întreprinderilor și tot felul de împrejurări locale. Criteriul aplicării taxelor după considerațiile stabilite mai sus, dă prilej la abuzuri și șicană; astă o poartă pira mare la moșia celor cari impun. Ar trebui să se fixeze taxe anume pentru fiecare categorie, după venitul întreprinderilor (la mătase) sau a întreprinderilor similare la înființare.

Deasemenea medicii își separă o taxă de 2—300 lei pe rând-o unită în sarcina deplasării, alții în sarcina unui certificat.

Art. 104, 105, 106 din legea sanitară, potrivit prevederilor art. 43—46 din regulament, a fixat în afară de mijloacele de transport

CHESTIA ZILEI

Să fugim de politică

S'a anunțat prin ziare că, pentru a se protesta împotriva reducerii taxelor pe cari le percepe municipiul asupra taxelor petroliferie exportate prin portul nostru, cetățenii acestui municipiu — fără deosebire de culoare politică — vor organiza meetinguri de protest, vor redacta memoriu pe cari le vor trimite forurilor conducătoare și vor fi uniți în această luptă de apărare a veniturilor municipiului.

Am subliniat faptul că în acest scop își vor da mâna și vor colabora laolaltă toți fruntașii organizațiilor politice și de aceea înregistrăm faptul. Așteptând ca ei să se producă spre a-l aplauda cu toată sinceritatea sau spre a ne manifesta indignarea dacă — contrariu celor anunțate — politicienii noștri vor fi divizați și pe această mare chestiune de vitalitate a orașului nostru. Și alături de noi cetățenii acestui municipiu, așteptăm cu aceeași legitima curiozitate să vadă atitudinea politicienilor noștri.

Impresionantă simțire în Mangalia

În jeul financiară, comerciantul Arseniu își trage un foc de revolver în tâmplă.

Situațiunea creată negustorimii prin criza actuală, înrăită prin neînțelegerea de către factorii răspunzători a nevoilor negustorimii a făcut o mare vătălare.

Comerciantul Lascar Arseniu din Mangalia s'a sinucis și dimineață cu un glonț de revolver tras în tâmplă dreaptă.

În stare disperată sinucigul a fost transportat la Constanța unde a fost internat în spital.

Cauza acestui act disperat se datorează jeului financiar și mai ales faptul că fiind în concordat nu a putut face față plății ratelor concordatului.

Îndrăzneală spargere în Constanța

O spargere de o rară îndrăzneală a fost comisă azi la prânz în plin centru al orașului, pe str. Cerei, la magazinul Frații Autoștina.

Un spărgător s'a introdus prin spargerea unei geam din spatele magazinelui în interior și cu ajutorul unor cavi potrivite a deschis un serior al țigărilor câștigând bani. Fînd probabil simți susținându-se a nu li surprins a fugit lăudă cu sine numai 300 lei găsiți în acel serior însă a mai deschide și celelalte seriere unde se găsea o importantă sumă de bani provenită din vânzarea zilei. Este de remarcat faptul că în jal a intrat și știt neștiuțurii de nimeni deși la acea oră strada Cerei era foarte populată.

Epilogul unui accident de circulație

La 104 judecătoria mixtă din localitate a vult azi spre judecare procesul înleat proprietarului G. Popa cu conducătorul și șoferul unei automobile condusa de șoferul Gh. Popa înleat cu 12 pasageri s'a scoscut puternic cu o mașină a d. lui Jean Silion la timp ce tracea pe șosaua Palas Constanța. Acest accident s'a petrecut în ziua de 13 August a anului curent în afara de câțiva gray șoferi și știt d. lui Silion și a murit Șerș amita instanță judecătorească a condamnat pe proprietarul autobuzului la o despăgubire de 20 mii lei în beneficiul d. lui Silion și a unor sume variind între 3-4000 lei fiecărei victime Șoferul a fost condamnat la 2000 lei amendă. Șoferul d. lui Ciocanș a făcut apel petiționând o despăgubire de jumătate milion lei.

T. și reprezentanții părții civile au făcut apel.

O îndrăzneală spargere

La chestia locală s'a prezentat ieri femeia Tîncă Pariană, domiciliată în bul. Ferdinand Nr. 4, care a reclamat că în absența sa de acasă s'a furat prin spargere un geamantan, cu haine, bani și un carnet al casei de ecure și economii postale, toate aparținând lui Ion Sulea, însoțitor poștal ce este plecat pentru moment din localitate.

În sussumitul geamantan se găsea suma de 5000 lei în stare de carnetul de economii pe care se sfiau depuși bani a căror valoare se ridică la peste 100 mii lei.

Politia a deschis o anchetă pentru a identifica pe autorul acestei spargerii.

Protestul muncitorilor din portul Constanța

Comitetul sindicatului muncitoresc M. Eminescu în vederea de la 10 Decembrie a c. a delegat pe d. I. Covac membru în comitetul executiv al Unirii Muncitorilor din porturi ca împreună cu un reprezentant al confederației Generale a Muncii să se prezinte la Minister unde să protesteze împotriva amestecului poliției în munca de port — și în contra șicanelor ce se fac conducătorilor sindicatului M. Eminescu care este singurul sindicat din Constanța alflat la conducerea generală a muncii.

Atac banditesc

Într-unul din comunele Major Chiflăș s'a arestat pe țigani Niculaș Evreia, Dumitru Căsto, Alexandru Romăni, Gh. Aușu și Marcus Eremita cari s'au des cospete trecut în satul Lacuș unde au încercat să jefuiască casele locuitorilor Vileș Herbert și Ibraham Isnel. Fînd simțiți de vecinii au dispărut, nu însă înainte de a li recunoaște.

Arestat pentru înscenare de furt

Am relatat într-unul din numeroasele trecute ale ziarului nostru că locuitorul Mureșanu s'a înscenat și jefuit în apropiere de Cercașova. Cercetările au stabilit că este vorba de înscenare și au arestat pe Mureșanu ca autor al ei.

Furt

Îndrăzneala spărgătorilor a zădărnici în ultimul timp margiile. Astfel ieri dimineață între orele 8—10 când d. na Rozalia V. Silionș din strada Avram Iancu 7 s'a deschis în puș, un hot s'a introdus în localitate luând suma de 5000 lei pe care victima o avea ascunsă într'un serier.

Politia fiind avizată a început de urgență cercetările, păgubășă bănuind că ar ar fi s'arțin de a-și înscenare lert Măței Pop, muncitor în port.

Fapte diverse

Trănit la urmă. — Politia Capitalei a înleat chestirea locale pe Toma Andrei, originar din comuna Săcărleț, jud. Sibiu, domiciliat în ultimul timp în Constanța str. Libertății Nr. 54, care fiind prins de o rară îndrăzneală a fost trimis la urmă.

Prezidenție clandestină. — Comisarul Ionel Pavloviici fiind sesizat că în strada Bogdan Vodă Nr. 34 este un scandal imens s'a transportat la locația unde a găsit și arestat pe femeia Ana Sandu, Maria Georgescu și Jisna Șerbănescu, cari deși fiind servitoare angajate pe la diverși ștităci, îngesu noaptea de acasă și practica prostituției clandestine. Ele au fost înaintate serviciului sanitar.

Incendiu din com. Schitu

Locuitorii văduvei Waluga Chipei a căzut pradă unui violent incendiu care a mistuit în sfârșit de acoperișul casei și un șoproș în care se afla depozitată o însemnată cantitate de ian. Focul a fost localizat de locuitorii satului. Jandarmii deschizând o anchetă au constat că pagubele se urcă la suma de 10.000 lei.

Informațiuni

D. I. Irimescu secretarul general al Ligii pentru combaterea tuberculozei va însoți Dumitru dimineața o conferință la hotel Mircea al Bătrân.

Conferința va vorbi despre „Liga contra tuberculozei și mijloacele ei de acțiune”.

Conducerea corului catedralei Episcopale a fost încredințată maestrului Christea Stănescu care, printr'o muncă neobosită și prieterească de care a dat dovadă, a redat corului acest Sfinț Episcopilor strălucirea lui de altă dată.

Nu uitați să vizitați minunata EXPOZIȚIE DE COVOARE NAȚIONALE deschisă de D. na VICTORIA ȘTEFU, în str. Alexandru cel Bun No. 37.

În ultima sa ședință Asociația notorilor din județul Constanța a luat act de deciziunile ministerului de Interne No. 13166 și 13406 prin care au fost definitiv și 30 notari din acest județ.

La ceai, cafea, aperitive, NUMAI Coniac și Rom

Standard

o indemnitate de câte 300 lei pentru cazurile care sunt în afara zonei de circumscripție a medicului.

Taxa scolară prevăzută în art. 524 constituie un echivalent al serviciului ca este obligat după lege să presteze aiți. Condiții de igienă cât și organele din subordine, orice alte taxe de învățământ și plăți arbitrate și nelegale.

Legislația a început să controleze industriile, locurile de consumație și de vânzare a produselor alimentare, pe când organele care aplică legea, au început să aplice un nou bir comercianților, căci nu sunt rare cazurile când certificatul de sănătate al solicitanților este predat contra unei taxe de 200-300 lei fără ca medicul să fi vădit măcar la față. Totul se rezumă în a lua bani — bani ca de obicei.

Taxa de timbru în colorul tău cu disp. art. 4 par. 26 din legea timbrului pentru autorizații comerciale și a mareii industrii este de 600 lei plus 2 lei aviz, iar pentru mica industrie și meseriași care întreținută mai puțin de 20 lucrători sau 5 H.P., taxa timbrului este de 27 plus 2 aviz. Cu toate acestea somațiile consiliilor de igienă urmăreau și cereau și meseriașilor 600 lei în loc de 27 și mulți au și achitat aceste sume.

În consecință, am fi de părere că, prin intermediul conștiinței Slatului Negustorilor central, să se stabilească care anume întreprinderi trebuie să aibă autorizație sanitară.

Să se ceară ca, medicii primari să poată da autorizații provizorii până la convocarea consiliului de igienă.

Să se lege legea ca autorizația de salubritate să se dea asupra imobilului din cauza timpurilor grele, mulți comercianți și mai cu seamă cei mici se mîntuie mai des și au o prea mare cheltuială cu autorizațiile. Să fie în deșeu o petiție a comerciantului către Serviciul Sanitar în care să arate Nr. autorizației imobilului și medicul să avizeze. Cât privește cerințele de sănătate să fie excluse și tot pe cale de petiție a solicitanților medicali sărăcuți de stat să poată rețerați constabulilor săi fără nici un onor.

SANDY CORBULY

Târgul cerealelor

soșite și vîndute la oborul Constanța, în ziua de 11 Dec. 1934

Cîrje	Preț pe 100 kgr
2 Ora	240-250
1 Ovăz	270
83 Porumb	165-185
4 Pînă	70-90
2 Pînă de orz	50-55
28 „ „ deghia	130-170
25 Lemna	70-65

Sanatoriul

**„CARITATEA“
DR. FR. BITTAU**

Sr. Carol 131 colț, cu Sr. Tache Ionescu 8 (în curtea Bisericii Germane)
Sanatoriul modern pentru: — Fiziologie — Doli interne, — Maternitate, — Ginecologie — Radiologie și diverse tratamente cu electricitate.
Consult.: 8-12 și de 2-7 p.m.
Telefon 42/5

**Cabinet Dentar
C. CARABATACHE**

Extracțiuni fără durere
Laborator special Dentar
Se execută cu garanție sistemele cele mai moderne.
B-dul Ferdinand No. 16, a-
lături de școala Primară No. 1

**Doctor
I. W. SCHIMBERSKY**

specialistă
în
Dentistică
și
Cosmetica Medicală
Strada Carol No. 93

**Cabinet Dentar
M. DINER**

Extracțiuni fără durere
Dentari fine în aur
(American Brlid)
CONSTANȚA
Str. Flevnei 1
Telefon 65/7

De vânzare în Constanța,
bulvardul Ferdinand, lotul No. 2
cu areal 219, în suprafața de 426
m. p. avînd înțepa de 20 m. l.
Amatori se pot adresa d-ului
Elișe Dr. Tintă, Constanța, str.
Griviței No. 29.

VĂȚI CONVINS

**CA NOROCUL este numai în
Colectura Principala
P. ȘAPIRĂ-Hagiul**
unde s'au câștigat din nou în ultima tragere
Lei 3.000.000 pe Lezul No. 3551
CUMPARAȚI-VA desi din timp lezarile
CLASEI a II-a
a noiei loterii, mult mai bogată în
câștiguri ca loterile anterioare
numai dela norocoasa colectură
P. ȘAPIRĂ-Hagiul

CONSTANȚA
TRAGEREA CL. II-a LA 15 DEC. 1934
Costul lezului:
Pentru o singură clasă: 1/4 lez 200 lei, 1/2 lez 400 lei, 1/1 lez 800 lei
Pentru toate clasele: 1/4 lez 800 lei, 1/1 lez 1600 lei, 1/1 lez 3200 lei

**DOCTORUL
Eduard N. Bernfeld**

Boli interne și de Copii
boli de Femei
**TRATAMENTUL RADICAL AL
BOALELOR VENERICE**
— Sifilis, SIFILIS etc. —
la Lăzbași și femei prin cele mai
noi metode
Strada Rahovei No. 20
colț cu Strada Ion Lăzbași
Consult. 8-1 și 4-8
Telefon 445

**Doctor-Dentistă
S. HORNBEIN**

(Pisarevici)
Lucrări Dentare moderne
— Str. CAROL 82 —
Dacășora Dr. gării
Papișury.
Consult.: 9-12; 3-7
Pentru funcționari ore speciale.

**Doctor
B. TATARSKY**

Specializat la Boli
**BOLI ȘI OPERAȚIUNI DE
NAS, GAT ȘI URECHI**
BOLI DE BRONȘI
și ESOPAG, STRICTURI ȘI
DELATAȚIILE ESOPAGULUI
(Broncho-esofegoscopia)
Raze X — Röntgen, Rflogra-
fia și Radioscopia, Raze
ultraviolete diatermie
Consult.: 8-12 dim — 1 / d. a.
Bulevardul Elisabeta No. 5
în fața Casei albe
Telefon 711

**LECȚII DE LIMBA FRAN-
CEZĂ,** în condiții foarte a-
vantezoase, predă doamna,
str. Dim. Sturza No. 39

**ZE ATRONIE ZĂRBĂTORILE
CRĂCIUNULUI**
ÎN TOATE CASELE SE FAC DE PE ACUM MARI PREGĂTIRI

Ce frumoasă surpriză ar fi ca zilele Crăciunului să vă găsească mulțumit! La 15 DECEMBRIE cu ocazia invenției de sărbătoare Crăciunului, are loc **TRAGEREA CLASEI A DOUA** a Loteriei de Stat. Cu acest prilej se vor împărți câștigurile alea minunate: 6 PREMII de câte 100 MILIUNI și numeroase premii dotate cu sume mari vor împăna fericiții alături noștri. Dece să nu fii și din printre ei, cari vor avea Căciunul cu bucuria în suflet? Jucăți la Loteria de Stat, care pentru 200 de lei, costul reținerii unui ștampil de lot., sau 400 lei, costul reținerii a două ștampile de lot. vă va plăti ocazia câștigului de milioane!

ETANȘĂRI DE FERESTRE ȘI UȘI
prin sistemul cu garanții elastice
PATENT „HERMETIC“,
eficace contra: Ploii, Curentului,
Frigului, Gazelor, Prafului, Fu-
mii, Zgomotului, etc. Este hi-
gienic, Elegant, Durabil.
Se adaptează la orice timpuri și în orice condiții. Confort și mare economie de combustibil. Sistemul se poate aplica în orice parte, cuprinzând literatură în limba română și în celelalte limbi.
Pentru comenzi Repr. G. BALIF, Str. Sărdan 7, Constanța

**Vă corțaji vederați
DIN
RODENSTOK**
Depozit de
Fabrică
La Magazinele
de Biserice
MERLAUB Str. Carol No. 51
(în fața Poștei)

**Doctor
L. SOLOMON**
Specializat în Paris
Stomac în m.ă Plămâni.
Raze (X) Röntgen
Noul tratament cu
Unde Ultra Scurte.
Strada Carol No. 91
(Colț cu Ștefan cel Mare)

Dr. KARL ROTH
dela Facultatea de Me-
dicină din VIENA
Boli interne și de Copii
Str. Carol 24
Consult.: 10-12; 4-6

**Poldi Nacht Fiul
IMPORT-EXPORT
CONSTANȚA**
Str. V. Alexandri, 10
Telefon 211

SE CAUȚĂ pînă și o ca-
meră între str. Mangalia și Ovidiu
pentru depozit de vînzări. Adre-
săți C. Negri 19

La tipografia zia-
rului nostru se caută
spre imediată anga-
jare, o bună puitoare
la mîșina plană.

LOTERIA DE STAT
Teată lumea preteră lezarile colecturei „**BOGOSIAN**“, -Constanța, Str. Carol vis-a-vis de Poșta care vă oferă cele mai mari șanse de câștiguri. Tragerea clasei II-a la 15 Decembrie 1934.
Prețul lezarilor: 1/4 lez 200 lei, 1/2 lez 400 lei, 3/4 lez 600 lei, 1/1 lez 800 lei
Cu o simplă cerere se trimite lezul în provincie, franco de orice speze.